

Rewers i Awers. Akademia Edukacji Ekonomicznej SGH

Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcy

Spotkanie V. Podatki dla domu i firmy
Wykład: Po co płacić podatki?
Warsztaty: Idealny podatek

Dr hab. Mariusz Próchniak, prof. SGH

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie
7 maja 2019 r.

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Podatek

- ◆ Obowiązkowe świadczenia materialne pobierane przez państwo w celu pokrycia jego wydatków.

(Słownik języka polskiego PWN)

Dochody budżetu państwa z tytułu podatków w Polsce

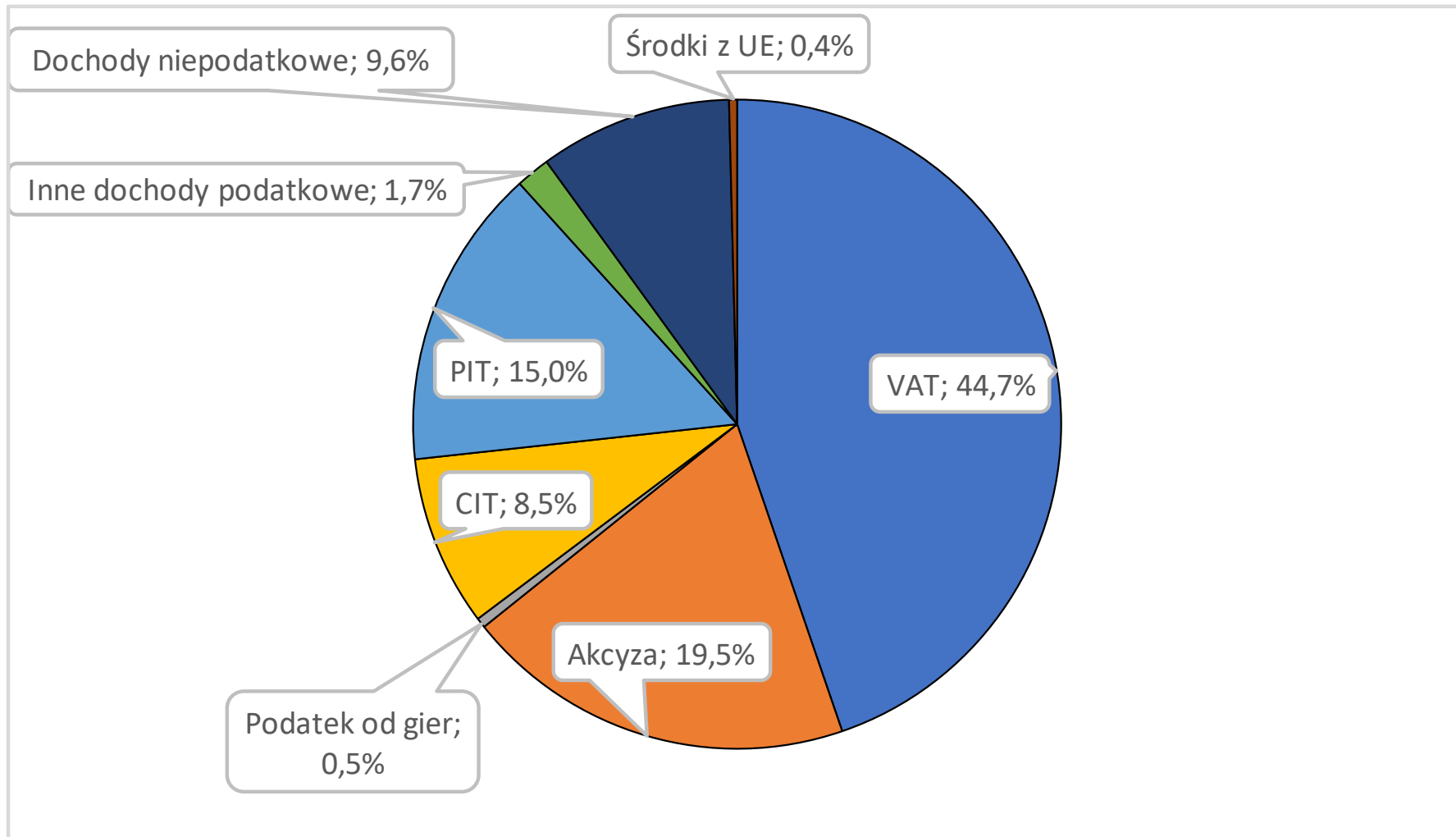
(zestawienie nie uwzględnia podatków samorządowych)

- ◆ Podatki pośrednie
 - Podatek od towarów i usług (VAT)
 - Podatek akcyzowy
 - Podatek od gier losowych i zakładów wzajemnych

- ◆ Podatki dochodowe
 - Podatek dochodowy od osób prawnych (CIT)
 - Podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT)

- ◆ Inne podatki
 - Podatek tonażowy
 - Podatek od wydobycia niektórych kopalin
 - Podatek od niektórych instytucji finansowych

Dochody budżetu państwa w Polsce w 2017 r. (%)

Źródło: GUS, Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej 2018, s. 647.
Liczby nie sumują się do 100,0 z uwagi na zaokrąglenia.

Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego

WYBRANE PRZYKŁADY PODATKÓW LOKALNYCH

- ◆ Podatek od nieruchomości
- ◆ Podatek rolny
- ◆ Podatek od środków transportowych
- ◆ Podatek od czynności cywilnoprawnych

Stawki podatku VAT w Polsce

- ◆ Stawka podstawowa: 23%
- ◆ Stawki obniżone, m.in. 8%, 5%.

Przykład na liczenie 1

- ◆ Dzieciątko idzie do sklepu i kupuje czekoladową lalkę „Mopsik”. Płaci za lalkę 49,20 zł.
- ◆ Podstawowa stawka podatku VAT w Polsce wynosi 23%.
- ◆ Jaką kwotę pieniędzy otrzymuje producent lalki „Mopsik”?
- ◆ Jaka kwotę pieniędzy otrzymuje budżet państwa?

Przykład na liczenie 2

- ◆ Sprzedawca chleba chce otrzymać 2 zł za bochenek chleba.
- ◆ Jaka będzie cena chleba, jeżeli chleb byłby opodatkowany wg stawki podstawowej podatku VAT 23%?
- ◆ Jaka będzie cena chleba, gdy chleb jest opodatkowany wg stawki obniżonej 5%?

Stawki podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) w Polsce w 2018 r.

- ◆ 18% (dla dochodów do 85 528 zł)
- ◆ 32% (dla dochodów powyżej 85 528 zł)

Co to znaczy progresywna skala podatkowa?

Przykład na liczenie 3

Proszę obliczyć podatek dochodowy w Polsce w 2018 r. dla osoby o dochodzie:

- 50.000,00 zł
- 100.000,00 zł
- 150.000,00 zł

Skala podatkowa obowiązująca w 2018 r.:

Podstawa obliczenia podatku w złotych		Podatek wynosi	
ponad	do		
	85 528	18%	minus kwota zmniejszająca podatek
85 528		15 395 zł 04 gr + 32% nadwyżki ponad 85 528 zł	

Kwota zmniejszająca podatek odliczana w zeznaniu wynosi:

Podstawa obliczenia podatku w złotych		Kwota zmniejszająca podatek
ponad	do	
	8 000	1 440 zł
8 000	13 000	1 440 zł pomniejszone o kwotę obliczoną według wzoru: $883 \text{ zł } 98 \text{ gr} \times (\text{podstawa obliczenia podatku} - 8 000 \text{ zł}) \div 5 000 \text{ zł}$
13 000	85 528	556 zł 02 gr
85 528	127 000	556 zł 02 gr pomniejszone o kwotę obliczoną według wzoru: $556 \text{ zł } 02 \text{ gr} \times (\text{podstawa obliczenia podatku} - 85 528 \text{ zł}) \div 41 472 \text{ zł}$

Przykład na liczenie 4

- Proszę obliczyć podatek dochodowy dla osoby o dochodzie:
 - 50.000,00 zł
 - 100.000,00 zł
 - 150.000,00 zł

przy założeniu, że rząd wprowadziłby podatek liniowy równy 18% i jednocześnie skasowałby wszystkie ulgi podatkowe (kwoty zmniejszające podatek).

Czy można podnosić podatki w nieskończoność?

- ◆ Proszę narysować wykres pokazujący zależność między stopą podatku dochodowego a wpływami do budżetu państwa z tytułu tego podatku.

Jesteśmy na studiach w SGH 😊

Musimy rozwiązać zadanie z podręcznika *Ekonomia menedżerska*

(tego typu zadanie rozwiązują studenci na studiach licencjackich i magisterskich)

Państwo wprowadza na rynek podatek pośredni równy 20 zł od jednostki towaru.

Jak zmieni się cena płacona przez konsumentów:

- wzrośnie o więcej niż 20 zł,
- wzrośnie o 20 zł,
- wzrośnie o mniej niż 20 zł,
- nie zmieni się,
- spadnie?

Oto podręcznik:

**W.F. Samuelson, S.G. Marks,
Ekonomia Menedżerska,
PWE, Warszawa 2009.**

Oto zadanie (zad. 4 rozdz. 10):

4. Na rynku wolnokonkurencyjnym gałęziowe krzywe popytu i podaży są opisane wzorami: $P = 200 - 0,2Q_D$ oraz $P = 100 + 0,3Q_S$.
- Ustal wysokość ceny i ilość dobra, odpowiadające równowadze rynkowej.
 - Założmy, że państwo wprowadziło podatek w wysokości 20 dol. za jednostkę dobra; płacą go wszystkie przedsiębiorstwa działające w tej gałęzi. Jak wpłynie to na gałęziową krzywą podaży? Wyznacz nową cenę i wielkość produkcji na tym wolnokonkurencyjnym rynku. Jaka część podatku zostaje przerzucona na konsumentów poprzez wzrost ceny?
 - Przypuśćmy, że na konsumentów nałożono podatek w wysokości 20 dol. od każdej zakupionej jednostki dobra. Jak wpłynie to na krzywą popytu w tej gałęzi? Znajdź nowy poziom ceny i nową wielkość produkcji, odpowiadające równowadze wolnokonkurencyjnej na tym rynku. Porównaj swoją odpowiedź z ustaleniami z punktu b.

Idealny podatek...

- Według niektórych ekonomistów idealny podatek to **podatek pogłówny**.
- Każda osoba płaci taką samą kwotę podatku niezależnie od dochodu.

Przykład na liczenie 5

- Ile musiałby wynosić w Polsce podatek pogłówny, aby uzyskać dochody podatkowe równe faktycznym dochodom podatkowym budżetu państwa?
- Dane:
 - Dochody podatkowe budżetu państwa w 2017 r.: 315 257 mln zł
 - Liczba ludności w 2017 r.: 38 433 tys. osób

(Wynik nie będzie uwzględniał podatków lokalnych pobieranych przez samorzady).

Dziękuję Wam za uwagę 😊

**Życzę wybrania SGH
na studia 😊**